

Οτο βιβλίο σας λέτε για ένα... τελευταίο τοιγάρο πριν από διάφορα σημαντικά γεγονότα στη ζωή του ήρωα. Εσείς για ποιο γεγονός θα ανέβατε το τελευταίο σας τοιγάρο;

Το τελευταίο τοιγάρο, τόσο στο βιβλίο όσο και στη ζωή μου, έχει την έννοια της συζύγητος με τον εαυτό μας, πριν από κάθε διλήμμα που θα βρεθεί στο δρόμο μας. Ετοι., λοιπόν, κάθε στιγμή είναι για ένα... τελευταίο τοιγάρο και έχω ανάψει πολλά τέτοια, όταν κρειάστηκε να πάρω αποφάσεις ζωής ή και λιγότερο σημαντικές.

Τι σημαίνει να είναι κανείς συγγραφέας; Θεωρείτε ότι αποτελεί βιοποριστικό επάγγελμα στη χώρα μας;

Κατ' αρχάς, δεν το θεωρώ επάγγελμα. Το να γράφεις είναι τρέλα, παράνοια, έρωτας, ψυχαναγκασμός, γέλιο, δάκρυ, και θέλω ώρα για να συνεχίσω τον κατάλογο, αλλά επάγγελμα δεν είναι. Με αυτή την έννοια, λοιπόν, η λέξη βιοπορισμός μάλλον απουσιάζει. Κάποιοι, βέβαια, σταθίκαιμε τυχεροί από πλευράς εκδότη και είναι με τη χαρά να δούμε τα έργα μας να πρωθυΐνται σωστά και να φτάνουν στο αναγνωστικό κοινό. Άλλα αν κάποιος ξεκινήσει με την προοπτική του επαγγελματία, νομίζω ότι θα χάσει τη γοντεία που έχει αυτό το ταξίδι.

Θα ενθαρρύνατε, δηλαδή, ένα νέο άνθρωπο να ασχοληθεί με τη συγγραφή;

Θα ενθάρρυνα κάθε νέο άνθρωπο να εξωτερικεύσει σ' ένα χαρτί συναισθήματα που τον πνίγουν. Τα αν θα γίνει συγγραφέας είναι μια άλλη ιστορία που δεν πρέπει ν' απασχολεί κανέναν όταν ξεκινάει. Το ζητούμενο πρέπει να είναι «τι θέλω να πω» και όχι «πού και πότε θα το εκδώσω».

Ποιο ήταν το κίνητρο που σας ωθούσε να «γράψετε»;

Η ανάγκη της ψυχής μου να ταξιδέψει μακριά απ' όσα την πονούσαν για να μπορέσω να επανέλθω με καθαρό μυαλό και να λύσω τα όποια προβλήματα. Αυτό λέω από την πημέρα που ξεκίνησα. Ταξίδια ψυχής οι ιστορίες και τα βιβλία γερά ακαρία που σε ταξιδεύουν στο άπειρο. Ξεκίνησα από πολύ μικρή να γράφω, από το Δημοτικό τα πρώτα μου παραμύθια και μετά στην εφηβεία έγιναν διηγήματα και μικρές νουβέλες. Οταν, ενήλικη πια, είδα τα δύσκολα, κατέφυγα πάλι σ' ένα χαρτί κι ένα μολύβι.

Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να γράψετε το πρώτο σας βιβλίο;

Το πρώτο μου βιβλίο βγήκε εντελώς φυσικά και αβέστα μπορώ να πω. Δεν έχα αιλόκληρη την ιστορία στο μυαλό μου από την αρχή, αλλά κάθε κεφάλαιο την ολοκλήρωνε και βάδιζα όλο και πιο σταθερά στην εξέλιξη της ιστορίας. Εξάλλου, δεν το έγραφα για να εκδοθεί ούτε που μου περνούσε από το μυαλό να μπω σε αυτή τη διαδικασία. Εγραφα κάτι που μου άρεσε εμένα να διαβάζω και είναι γνωστό

πια ότι η πρωτοβουλία για να φτάσει το πόνημά μου σε εκδότη ανήκει στον ίδιο μου.

Κεφάλαιο: «Ελληνική λογοτεχνία». Διαβάζουν οι Ελληνες;

Κάποτε κανείς ή σκεδόν κανείς δεν πλοιάζει τα ελληνικά βιβλία. Τα τελευταία χρόνια όμως δόθηκε η ευκαιρία σε νέες φωνές ν' ακουστούν και αυτές οι φωνές τρέμβησαν την προσοχή. Όλοι και περισσότεροι εκδότες εμπιστεύθηκαν νέους Ελληνes συγγραφείς και τα βιβλία τους δρέσαν. Δεν λέω ότι έκουμε φτάσει στο ιδανικό, αλλά, σε συνδυασμό με την άνοδο του ελληνικού παιδικού βιβλίου, πιστεύω ότι προετοιμάζεται η νέα γενιά αναγνωστών και θέλω να είμαι αισθόδοξη.

Θεωρείτε ότι είμαστε πολυγραφότατος λαός;

Νομίζω ότι γράφουμε περισσότερο απ' όσο διαβάζουμε! Και όλοι, ειδικά μετά τις τελευταίες επιτυχίες Ελλήνων συγγραφέων, θέλουν να εκδώσουν και να γίνουν άμεσα γνωστοί και επιτυχημένοι συγγραφείς. Κάποιοι έχουν πραγματικά όλα τα φόντα και ελπίζω να τους δοθούν οι ευκαιρίες για να γίνουν δια ονειρεύονται. Πάντως, απ' όσο γνωρίζω, οι εκδοτικοί οίκοι κατακλύζονται καθημερινά από κειρόγραφα και φυσικά ο πίκυς έχει ανέβει ψηλά πια...

Ποιο βιβλίο έχετε αγαπήσει πολύ και ποιο συγγραφέα;

Γενικά, φροντίζω να διαβάζω πολύ και ειδικά το καλοκαίρι που δεν γράφω. Παρακολουθώ το δουλειά μόνο Ελλήνων συγγραφέων και λατρεύω διάτοπα έκανα διαβάσεις της Ελένης Τσαμαδού, της Πασχαλίας Τραυλού, της Καΐτης Οικονόμου, της Φιλομήλας Λαπιστά και τόσων άλλων. Αγαπώ τα αστυνομικά του Δημήτρη Μαμιαλώνα, το ρομαντισμό του Νίκου Διακογιάννη. Ο κατάλογος είναι μακρύς, πιστέψτε με, και θ' αδικούσα αν ξεχωρίζα ένα από τα βιβλία τους που με δέσμευσαν στη γοντεία τους. Αυτά στο

σήμερα. Στο χθες, στην εφηβεία μου, λάτρεψα τον Ξενόπουλο και τη Μαρία Ιορδανίδη. Η «Λωξάντρα» της υπήρξε για μένα πρώτη ζωής.

Ισχύει αυτό που λένε ότι το να γράψεις ένα βιβλίο στην ουσία είναι μια αναζήτηση του εαυτού μας και, αν ναι, τελικά πόσο εύκολη διαδικασία είναι αυτή;

Καθόλου εύκολο δεν είναι να κάνεις μακροβούτι στα άδυτα της ψυχής σου και ν' ανασύρεις τους θησαυρούς της. Ούτε να κοινοποιείς τις φοβίες, τα δάκρυ και τον πόνο που κρύβεις ορισμένες φορές για διάφορα θέματα. Είναι όμως λυτρωτικό. Και δεν είναι μόνο ο εαυτός σου που ψάχνεις, είναι και οι άνθρωποι που βρίσκονται δίπλα σου. Πολλές φορές διαπιστώνεις πως δημιουργώντας ένα χαρακτήρα δανείστηκες προσωπικά δεδομένα φίλων σου ή συγγενών σου χωρίς να το θέλεις. Νομίζω ότι είναι φυσικό, όμως, όταν γράφεις για ανθρώπους να θέλεις να τους ακούς. Καμία φορά αικόνα και οι σιωπές τους έχουν να πουν πολλά...

Αποτελεί διέξοδο η λογοτεχνία στα αδιέξοδα της εποχής μας;

Η εποκή μας γέμισε πληγές τους ανθρώπους, τους πονάδει και τους κουράζει η καθημερινότητα. Βρισκόμαστε, σαν παιδιά που έχουν κτυπίσει σε κάποιο παιχνίδι τους ν' αποζητούμε παρηγορία. Μια καραμέλα, αν θέλετε, για τον πόνο. Κάποια βιβλία κάνουν ακριβώς αυτό. Μας βοηθούν να εξεφύγουμε για λίγο, να ξεκουράσουμε το μυαλό μας, να γλυκάνουμε την ψυχή μας για να επιστρέψουμε πιο δυνατούς και ν' αντιμετωπίσουμε τους... δράκους της καθημερινότητας. Σαν τις διακοπές. Οταν φεύγουμε δεν έχουμε λύσει όλα μας τα προβλήματα και αυτό δεν μπορούν να το κάνουν λίγες μέρες σε κάποια παραλία. Άλλα όταν γυρίσουμε έχουμε την αντοχή που είναι αναγκαία. Αυτό τουλάχιστον προσφέρω εγώ μέσα από τη δουλειά μου.

Σας αιφορά η άποψη της κριτικής των εφημερίδων; Μήπως είναι λίγο αισπροπή και αποτρεπτική κάποιες φορές;

Δεν διαβάζω ποτέ κριτικές και να με συγχωρίσουν οι βιβλιοκριτικοί μας. Κάποτε το έκανα, αλλά διαπίστωσα ότι δεν έχει νόημα. Δεν υπάρχει τίποτα που υποκειμενικό από τη γνώμη για ένα βιβλίο. Δέκα άνθρωποι, αν το διαβάσουν, δέκα διαφορετικές γνώμες θ' οικουστούν. Φροντίζω, λοιπόν, να διαβάζω δύο περισσότερα βιβλία μπορώ, για να έχω δική μου άποψη. Επιπλέον, έχω πάντα την υποψία ότι στη βιβλιοκριτική, όπως και σε κάθε κριτική, μπαίνει το στοιχείο της προσωπικής συμπάθειας ή αντιθεσίας για τη πρόσωπα που κρίνονται. Οπως σε κάθε χώρα, έτσι και στο χώρο του βιβλίου, δεν πειμένετε εμένα για να σας πω ότι υπάρχουν παρέξ... Αποφή μου είναι, όμως, ότι είμαστε σε μια εποχή που το βιβλίο γενικά και ειδικά οι νέοι συγγραφείς πρέπει να σπηριχθούν με κάθε τρόπο.

INFO

Η Άννα Μαντέ γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη αλλά ήρθε στην Ελλάδα σε μικρή ηλικία. Επούδεσσα: νηπιαγωγής κωρίτσια που θα θελήσει να ασκήσει το συγκειμένο επάγγελμα. Πα τρία χρόνια είχε διάτοπα της θέσης ρουκλοθέατρου, με έργα δικής της συγγραφής. Εκεί δημιούρευσε άρθρα σε τοπικές εφημερίδες και για δύο χρόνια διετέλεσε διαιτούντρια προγράμματος σε ραδιοφωνικό σταύρο των βαρεών προσατήλων. Είναι παντρεμένη, έχει δύο παιδιά και μένει στο Καπανδρίτι. Το 2009 βραβεύτηκε «Συγγραφέας της Χρονιάς». Το βιβλίο της: «Το τελευταίο τοιγάρο» κυκλοφόρει από τις εκδόσεις „Ψυχογήσ“.

Λένα
MANTA

ΛΕΝΑ
MANTA

TO GLAMOUR
Ζει γαρ